EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.11.22.
COM(2018) 772 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Az egységes piac a változó világban

Páratlan eszköz, amelyhez megújított politikai elkötelezettség szükséges

Az egységes piac az Európai Unió egyik legnagyobb vívmánya, amely a világ egyik legvonzóbb helyévé tette Európát a letelepedés és az üzleti tevékenység szempontjából. Az egységes piac az elmúlt 25 év során kulcsszerepet játszott az Európai Unió polgárai jólétének és vagyonának növekedésében. Fokozta az ipar versenyképességét azáltal, hogy a vállalkozások számára hozzáférést biztosított egy nagy méretű versenypiachoz, és megszüntette azokat az akadályokat, amelyek gátolják a vállalkozások növekedését, valamint az innovációra és a bővülésre irányuló erőfeszítéseit. Diverzifikációja révén az egységes piac elősegítette az európai gazdaság és a gazdasági és monetáris unió ellenálló képességének javítását[1]. Méreténél fogva fokozta az Európai Unió tekintélyét és befolyását a világban. Az egységes piac előnyei messze túlmutatnak egy szabadkereskedelmi övezet és egy vámunió vívmányain, és magukban foglalják a termékek, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgását. E négy szabadság – amelyek együttvéve lehetővé teszik a zavartalan kereskedelmi és gazdasági tevékenységet – az egységes piac lényegét jelenti. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az egységes piac gazdasági haszna az uniós bruttó hazai termék mintegy 8,5 %-át teszi ki.

Bár jelentős eredmények születtek, az egységes piac most és a jövőben is mindig szükségessé teszi a fenntartására és javítására irányuló erőfeszítéseket. Ahhoz, hogy az egységes piac továbbra is a gazdasági növekedés és a lehetőségek forrása maradjon a polgárok és a vállalkozások számára, folyamatosan idomulnia kell az új fejleményekhez és kihívásokhoz. Egyre több különféle álláspont alakul ki abban a tekintetben, hogy mely prioritásokat kel követni, és egymással versengő elképzelések látnak napvilágot a lehetséges előnyök megítélése tekintetében. A globalizáció és az új technológiák hatalmas lehetőségeket kínálnak, azonban lényeges kérdéseket vetnek fel abban a tekintetben, hogy szükség van-e szabályozásra, és ha igen, akkor mit, mikor és hogyan kell szabályozni. A közös szabályok következetlen vagy nem megfelelő végrehajtása továbbra is kihívást jelent, és a gyorsan változó környezetben folyamatos erőfeszítést igényel annak biztosítása, hogy ezek a szabályok változatlanul megfeleljenek a célnak.

A legfontosabb talán az, hogy az integráció előrehaladtával minden egyes további lépés egyre nagyobb politikai kihívást jelent, mivel egyre érzékenyebb gazdasági és szociális kérdéseket vet fel. Nehéznek bizonyul például az integráció előmozdítása olyan területeken, mint a szolgáltatások, amelyek esetében jelentősen ösztönözné a termelékenységet és a növekedést, valamint az adózás, amely tekintetében számos vállalkozás az alkalmazandó szabályok közötti eltéréseket tekinti az egységes piacon fennálló fő akadálynak. Ugyanez vonatkozik az egységes piac szociális dimenziójára is, ahol az előrehaladás elengedhetetlen ahhoz, hogy valamennyi polgár maradéktalanul hozzájusson az integráció előnyeihez.

E kihívások következtében a mélyebb integrációhoz ma nagyobb politikai bátorságra és elszántságra van szükség, mint 25 évvel ezelőtt, és minden eddiginél nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a szavak és a tettek közötti szakadék áthidalására. Túl gyakran kerülünk olyan helyzetbe, amikor az egységes piac elmélyítésének szükségessége tekintetében a legmagasabb szinten látszólag meglévő konszenzus nem párosul a Bizottság által javasolt – valódi változást elérni képes – konkrét intézkedések elfogadására, vagy a már elfogadott intézkedések átültetésére és végrehajtására irányuló politikai szándékkal. Még ha a tagállamok támogatják is a további piaci integrációt vagy további harmonizációt, gyakran csak saját belföldi módszereiket kívánják érvényesíteni az európai szabályozás alapjaként, ami politikai feszültségekhez vezethet. Ennek következtében pedig újra és újra felszólítják a Bizottságot,

[1] M. Draghi beszéde: Gazdasági és monetáris unió: múlt és jelen, 2018. szeptember 19., Berlin, https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2018/html/ecb.sp180919.en.html.

hogy terjesszen elő új elképzeléseket, viszont nem garantált, hogy készek megvalósítani azokat. Ezért nyílt vitát kell folytatnunk ezekről a kérdésekről, és a vezetőknek meg kell újítaniuk az egységes piac valamennyi dimenziója iránti elkötelezettségüket.

Az egységes piaci stratégia, a tőkepiaci unió és a digitális egységes piaci stratégia révén a Bizottság az elmúlt négy évben ambiciózus és kiegyensúlyozott intézkedéseket terjesztett elő az egységes piac további elmélyítése és méltányosabbá tétele érdekében. E javaslatok együtt alkotják a jövőorientált egységes piac jogi keretét. Több javaslatot már elfogadtak, de az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak még meg kell állapítania 44 javaslatról az e stratégiákban szereplő 67 közül (lásd az I. mellékletet). A Bizottság emellett fontos és előretekintő javaslatokat tett a körforgásos gazdaság, az energia, a közlekedés- és az éghajlat-politika területén, amelyek elmélyítik az egységes piacot és előmozdítják a fenntartható fejlődést. Annak érdekében, hogy az egységes piac továbbra is méltányosan működjön, a Bizottság biztosítékokat javasolt a foglalkoztatás, az adózás és a társasági jog területén.

Az Európai Tanács 2018. márciusában felkérte a Bizottságot, hogy értékelje az egységes piac jelenlegi helyzetét az annak működése szempontjából alapvető fontosságú hatályos jogszabályok végrehajtása, alkalmazása és érvényesítése tekintetében, valamint tekintse át a teljeskörűen működő egységes piac előtti fennmaradó akadályokat és számára nyitva álló lehetőségeket. Ez a közlemény az Európai Tanács kérésére adott első válasz, amely az éves növekedési jelentéssel és a beruházási terv helyzetét felmérő közleménnyel együtt kerül elfogadásra[2]. Bemutatja az aktuális helyzetet, emlékeztet a polgárok, a fogyasztók és a vállalkozások számára nyújtott előnyökre. Kiemeli, hogy a jelenlegi jogalkotási ciklus vége előtt sürgősen meg kell állapodni az előterjesztett javaslatokról. Hangsúlyozza az egységes piaci szabályok hatékonyabb végrehajtásának, alkalmazásának és érvényesítésének szükségességét. Megvizsgálja továbbá azokat a fő akadályokat, amelyeket le kell bontani a az egységes piac további hatékony működés érdekében, lehetővé téve az Unió számára az időtálló egységes piacban rejlő lehetőségek kihasználását, ami végső soron elősegíti a gazdasági növekedést, és az Unió polgárainak és vállalkozásainak jólétét, valamint a globális menetrend alakítását.

1. A védelem és a szerepvállalás ösztönzése

Az egységes piac hatékonyan ösztönzi az Unió versenyképességét és lakosai jólétét. Fontos társadalmi szerepet tölt be azáltal, hogy közös szabályokon alapuló közös életteret biztosít több mint 512 millió európai polgár számára. A 2018. tavaszi Eurobarométer felmérés szerint az uniós polgárok 82 % -a támogatja a más tagállamokban való letelepedés, munkavállalás, tanulás és üzleti tevékenység szabadságát. Az összes uniós politika közül ezt övezi a legmagasabb szintű támogatás[3]. Emellett az egységes piac külső dimenziója is gazdasági és társadalmi előnyökkel jár, mivel egyedülálló befolyást biztosít az Unió számára a nemzetközi kereskedelmi tárgyalások során, valamint a külföldi befektetéseket és a tehetségeket vonzó eszközként szolgál. Ez annál inkább fontos, mivel az Unió globális szintű versenytársai kontinensnyi méretű gazdaságok.

1.1 További lehetőségek és előnyök a polgárok számára

1.1.1 Szélesebb választék, alacsonyabb árak és a fogyasztók hatékonyabb védelme

A termékek és szolgáltatások, ezen belül az adatok szabad mozgása előtt álló akadályok megszüntetése jelentős gazdasági előnyöket biztosított a fogyasztók és a vállalkozások

[2] COM(2018) 770 és COM(2018) 771 dokumentum.

[3] 89. sz. Standard Eurobarométer felmérés, 2018. tavasz.

számára. A fogyasztók élvezhetik a szélesebb választék, valamint az alacsonyabb áron kínált kiváló minőségű termékek és szolgáltatások előnyeit. A torzulásoktól mentes verseny innovációra és termékeik és szolgáltatásaik javítására ösztönzi a vállalkozásokat[4]. E közvetlen előnyök jó példái a távközlési árak elmúlt évtizedben tapasztalt 35 %-os csökkenése[5], a barangolási díjak eltörlése és a légi közlekedés költségeinek csökkenése.

Az egységes piac lehetővé teszi a polgárok számára, hogy sokkal olcsóbban és gyorsabban teljesítsenek kifizetéseket az egész euróövezetben. Az euró bevezetése, az egységes eurófizetési térség (SEPA) kialakítása, valamint egy uniós jogszabály[6] hatálybalépése következtében az euróövezeten belüli határokon átnyúló fizetések díjait összehangolták a belföldi díjakkal, így az előbbiek átlagosan 85 % -kal olcsóbbá váltak. Ez azt is lehetővé teszi, hogy azok a polgárok, akik egy másik tagállamban dolgoznak és tanulnak, saját országukban meglévő számlájukra kapják fizetésüket vagy arról fizessék számláikat a lakóhelyük szerinti országban.

Az egységes piac hatékony működéséhez az szükséges, hogy a fogyasztók bízhassanak az általuk megvásárolni kívánt, helyben vagy más tagállamból – online vagy offline – kínált termékekben és szolgáltatásokban. Ezt a bizalmat a fogyasztók védelmét szolgáló egységes uniós szabályok kidolgozása szavatolja. Ezek a szabályok számos területen – például a termék- és élelmiszer-biztonság, a környezetvédelem, az utasok jogai, a magánélet és az adatvédelem, valamint az állatjólét terén – közös védelmi normákat írnak elő.

Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó harmonizált uniós szabályok erősítették a fogyasztóvédelmet, és jogbiztonságot biztosítottak az élelmiszeripari vállalkozásoknak. Ez pedig fokozza az élelmiszerek forgalmát és elérhetőségét az egységes piacon belül. Mindenekelőtt a jogszabályok alapján az előre csomagolt élelmiszereken és a vendéglőben fogyasztott ételeken egyértelműen feltüntetik az allergének jelenlétét és a tápértékre vonatkozó világos információkat. Ez védi a fogyasztók egészségét, és lehetővé teszi számukra a megalapozott döntéshozatalt.

1.1.2 Az EU-n belüli szabad mozgás

17 millió uniós polgár él vagy dolgozik másik tagállamban, közülük 9,5 millió gazdaságilag aktív. Mintegy 2 millió polgár határt átlépő munkavállaló, aki a lakóhelyétől eltérő országban dolgozik vagy tanul[7]. Az elmúlt évtizedben jelentősen nőtt a személyek Unión belüli mobilitása[8] (lásd az alábbi grafikont). Ezen túlmenően az Erasmus program elindulása óta több mint 9 millió polgárnak volt alkalma egy másik országban tartózkodni tanulmányok folytatása vagy képzésben való részvétel céljából[9]. Bár ezeken a területeken lenyűgöző eredmények születtek, a több mint 512 millió lakosú kontinensre vetítve a számok továbbra is alacsonyak. Ezeket az adatokat olyan konkrét tényezők fényében kell értékelni, mint a nyelv és a szociális rendszerek nehezen leküzdhető különbségei, amelyek következében a munkaerő mobilitása várhatóan mindig alacsonyabb lesz az Unióban, mint más integrált piacokon.

---

4 SWD(2018) 198.

5 A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (DESI) 2018, SWD (2018) 198; referencia-időszak: 2006–2015.

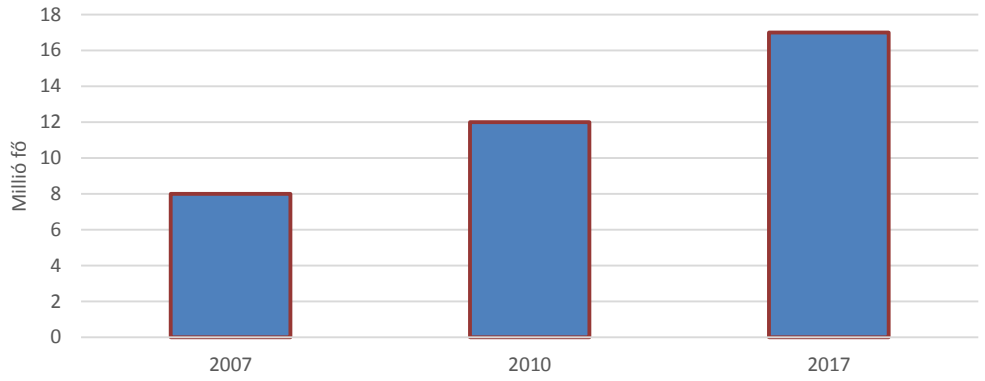
6 A 924/2009/EK rendelet.

7 COM (2017) 534.

8 A személyek Unión belüli mobilitása az Európai Unió azon bármely életkorú polgárainak összlétszámára utal, akik másik tagállamban élnek, tehát beleértve a nyugdíjasokat, egyetemi hallgatókat és munkavállalókat is.

9 Ez magába foglalja a 4,4 millió felsőoktatási hallgatót, az 1,4 millió ifjúsági cserében részt vevő fiatalt, az 1,3 millió szakoktatásban és -képzésben részt vevő személyt, az 1,8 millió alkalmazottat, 100 000 önkéntest és 100 000 Erasmus Mundus résztvevőt.

Más tagállamban élő uniós polgárok

Forrás: Eurostat – Saját számítások

A munkavállalói mobilitás diszkriminatív, indokolatlan vagy aránytalan akadályainak megszüntetésével, valamint a nemzeti és az uniós munkavállalók közötti egyenlő bánásmód elvének megteremtésével az egységes piac új foglalkoztatási lehetőségeket nyit meg azon uniós polgárok előtt, akik egy másik tagállamban kívánnak dolgozni. A munkaerőhiánnyal küzdő gazdasági ágazatok szintén részesülnek a munkavállalói mobilitás előnyeiből. A gazdasági és pénzügyi válság során ez segítette az európai munkavállalókat abban, hogy az Unió kevésbé érintett országaiban találjanak munkát.

Egy uniós polgár 4 évig dolgozott Németországban, 32 évig pedig Portugáliában. Németországban a polgároknak legalább 5 évig kellett dolgozniuk ahhoz, hogy jogosultak legyenek nyugdíjra, így az adott uniós polgár Németországban rendes körülmények között nem lenne jogosult a nemzeti nyugdíjrendszerre. A szociális biztonsági rendszerek koordinálására vonatkozó uniós szabályoknak köszönhetően a német nyugdíjhatóságnak figyelembe kell vennie azokat az éveket, amikor a polgár Portugáliában dolgozott, és fizetnie kell a polgár nyugdíjának a Németországban ledolgozott 4 év után járó megfelelő hányadát.

Fontos azonban elismerni, hogy az egységes piac pozitív hatása nem egyenlően oszlik meg, és nem minden állampolgár képes hasznot húzni a szabadságaiból. Egyértelműen szükséges, hogy foglalkozzanak a magas munkanélküliséggel küzdő vagy strukturális változásokkal szembesülő régiókban élő polgárok aggályaival. A munkavállalói mobilitás vagy a piaci integráció növekedése a jövedelem és a munkahelyek biztonságát érintő problémákhoz vezethet. E célból az Unió intézkedéseket hozott annak érdekében, hogy ellenállóbbá tegye a munkaerejét a munkaerőpiaci változásokkal szemben, például átképzés vagy továbbképzés útján, és szigorú munkaerőpiaci normák bevezetése révén. A kiküldött munkavállalókra vonatkozó jogszabály közelmúltbeli felülvizsgálata például megerősített védelmet biztosít, és mindenekelőtt bevezeti az azonos helyen végzett egyenlő munkáért járó egyenlő díjazás elvét. A szociális jogok európai pillére[10] – amely az európai szociális normák közös értelmezését tükrözi – ambiciózus menetrendet határoz meg annak érdekében, hogy új és hatékonyabb jogokat biztosítson a polgárok és a munkavállalók számára, és kezelje a felmerülő társadalmi és demográfiai kihívásokat és a munka világának változásait. Az uniós kohéziós politika szintén fontos szerepet játszik azzal, hogy segítséget nyújt a polgároknak és a területeknek ahhoz, hogy megbirkózzanak az egységes piac előnyeinek egyenlőtlen elosztásával.

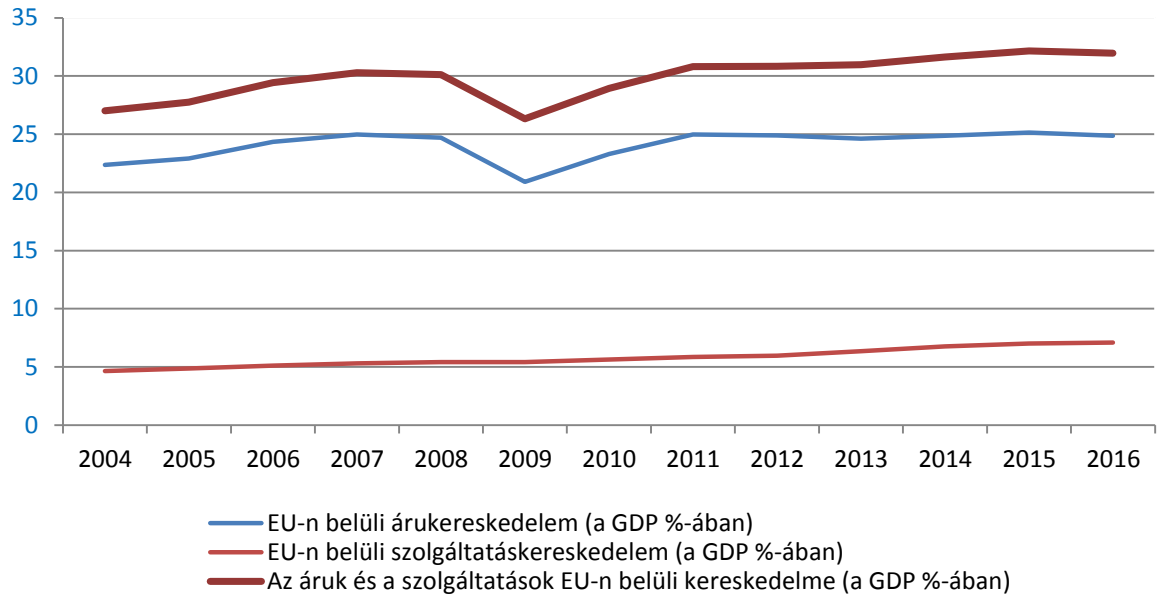
[10] COM(2017) 250.

A Bizottság 2016 júniusában elfogadta az Új európai készségfejlesztési programot annak biztosítása érdekében, hogy a lakosság Unió-szerte megfelelő képzésben, készségfejlesztésben és támogatásban részesüljön a változó munkaerőpiacokon. Ennek részeként a Bizottság elindította a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködés tervet a különböző gazdasági ágazatokban jelentkező rövid- és középtávú készségigények kezelése érdekében.

1.2 Vállalkozásokat érintő előnyök

A nemzeti szabályok harmonizációjának, a 28 különböző követelményrendszert felváltó, minden tagállamban egységes közös előírásoknak, valamint a kölcsönös elismerés elvének köszönhetően az egységes piac olyan, több mint 512 millió fogyasztóval rendelkező piachoz kínál hozzáférést, ahol próbára lehet tenni az új ötleteket és termékeket. Az uniós közbeszerzési szabályok lehetőséget teremtenek arra, hogy a közkiadások tekintetében még inkább stratégiai szemlélet érvényesüljön, valamint biztosítják, hogy a tagállamok, a regionális és helyi önkormányzatok szélesebb körű kritériumok alapján dönthessenek a legjobb ajánlatokról, mint pusztán a legkedvezőbb ár[11]. Az egységes piac által lehetővé tett diverzifikáció, méretgazdaságosság, kísérletezés és innováció egyaránt ösztönzi a termelékenységet, ezért ezek fontos segítséget nyújtanak az európai vállalkozásoknak ahhoz, hogy megőrizzék versenyképességüket a globalizált világban. A termékek egységes piaca különösen sikeresnek bizonyult. Az ipari termékek több mint 80 %-a tekintetében sikerült felszámolni a szabályozási akadályokat közös szabályok elfogadásával, illetve – ha ilyen uniós szabályok nem léteznek – a kölcsönös elismerés elvének alkalmazásával. Az egységes piac integrációja szintén elmélyült. Az uniós gazdaságra vetítve, az áruk és szolgáltatások Unión belüli kereskedelme az uniós bruttó hazai termék méretéhez viszonyított 2004. évi 27 %-ról 2017-ben 33 %-ra nőtt, habár a szolgáltatások kereskedelme továbbra is korlátozottabb és jóval elmarad a lehetőségektől.

Az áruk és szolgáltatások Unión belüli kereskedelme (az uniós bruttó hazai termék méretéhez viszonyítva)

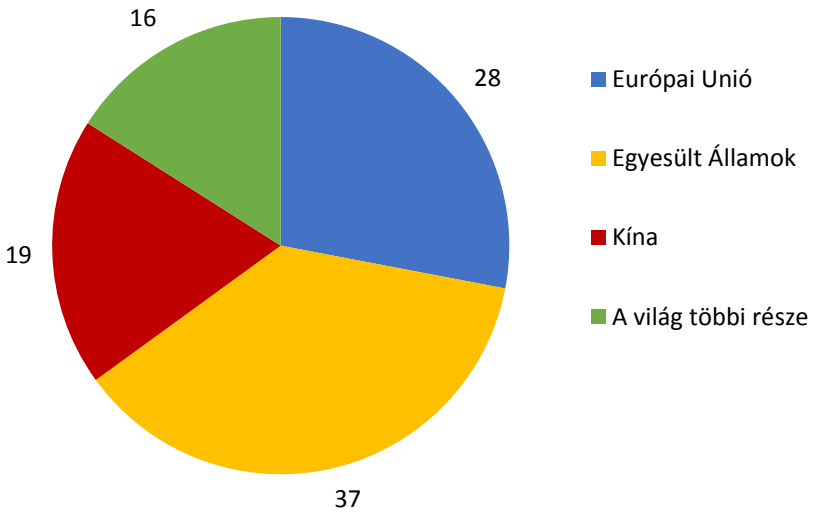

Forrás: Eurostat

[11] A közbeszerzések jelentős részt képviselnek az uniós gazdaságon belüli közberuházásokban: évi 2 billió EUR-t tesznek ki, ami az uniós bruttó hazai termék 14 %-ának felel meg. COM(2017) 572.

Az egységes piac valamennyi kis- és a nagyvállalkozás számára megteremti annak lehetőségét, hogy beruházásokat vonzzon annak érdekében, hogy saját országán kívülre is kiterjessze vállalkozását, és olyan léptéket érjen el, amely lehetővé teszi számára, hogy mind uniós, mind globális szinten terjeszkedjen. A világ egyik legnagyobb piacának köszönhetően az Unió segítséget nyújt az európai vállalkozásoknak ahhoz, hogy globális szinten versenyképessé váljanak.

Az európai vállalatok száma a világ 100 legnagyobb cége között 2017-ben

Forrás: Fortune, Európai Politikai Stratégiai Központ prezentációja

1.2.1 A pénzügyi szektor integrációjának előnyei

A pénzügyi válság ellenére az elmúlt 25 évben nőtt az európai tőkepiacok integrációja. A tőkepiacok 1992 óta jelentősen bővültek, és 2015-re elérték az uniós gazdaság méretének több mint kétszeresét. Az egységes jogosítványnak köszönhetően mind több és több pénzügyi szolgáltató képes az egész Unióban szolgáltatásokat nyújtani[12]. Ez ösztönzi a versenyt, és új lehetőségeket kínál azoknak a vállalkozásoknak, amelyeknek tőkepiaci forrásokra van szükségük. E vállalkozások egyre inkább finanszírozni tudják az egységes piacon kifejtett tevékenységeiket, és kevésbé függenek a banki finanszírozástól. Az uniós szintű megerősített felügyelet a fogyasztók és a befektetők magasabb szintű védelmét eredményezte. A tőkepiacok integrációja elősegíti az európai innovációt is, ami döntő fontosságú ahhoz, hogy hatékonyabbá és termelékenyebbé váljanak a vállalkozások.

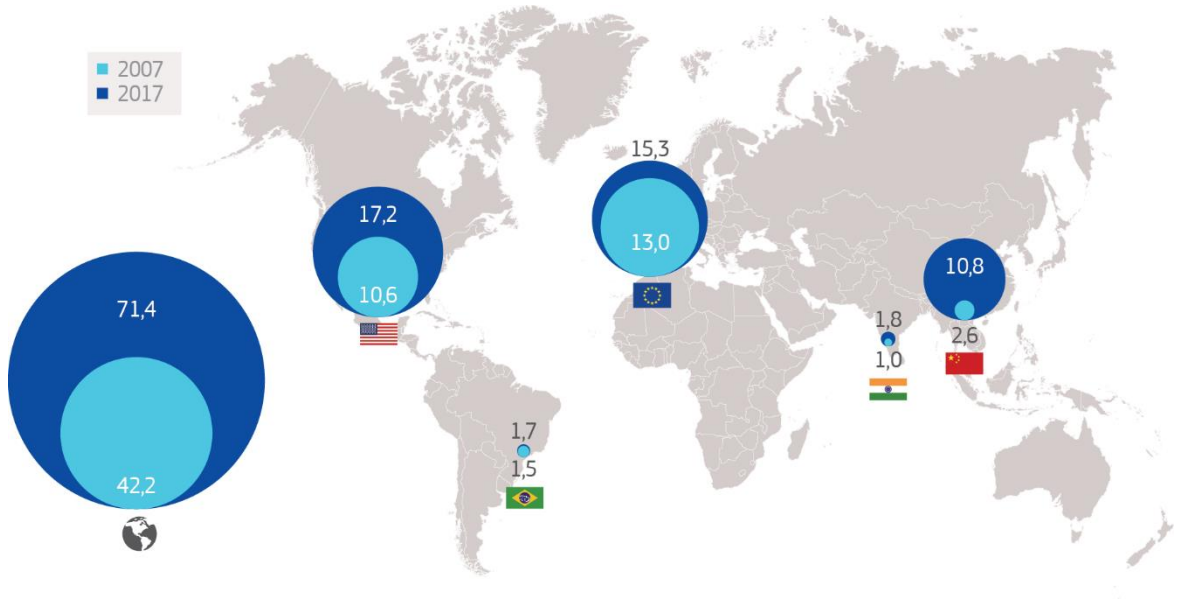
1.2.2 Szabályokon alapuló, nyitott és multilaterális kereskedelmi rendszer kialakítása és a nemzetközi értékláncokhoz való hozzáférés biztosítása

Az egységes piac lehetővé teszi, hogy az Unió egységesen lépjen fel a nemzetközi kereskedelmi tárgyalásokon. A több mint 512 millió fogyasztóval és 15 300 milliárd eurós[13] bruttó hazai termékkel rendelkező egységes piac a világ egyik legnagyobb piaca. Így vonzó kereskedelmi partnereink számára, és eszközként szolgálhat ahhoz, hogy a külföldi piacokat kölcsönösen előnyös módon nyissák meg. Ez a közelmúltban megmutatkozott a Japánnal és Szingapúrral létrejött szabadkereskedelmi megállapodások aláírásakor, a Vietnammal kötendő megállapodás aláírására vonatkozó bizottsági javaslat alkalmával, a Mexikóval folytatott

[12] Jelenleg 13 484 pénzügyi intézmény 359 953 jogosítványt használ annak érdekében, hogy pénzügyi szolgáltatásokat nyújtson az Unióban.
[13] 2017-re vonatkozó adatok.

tárgyalások lezárásakor, valamint a Mercosurral[14], Chilével, Ausztráliával és Új-Zélanddal jelenleg folyamatban lévő tárgyalások során. Az Unió ambiciózus kereskedelmi menetrendje elősegíti a tisztességes verseny és az egyenlő versenyfeltételek biztosítását az európai vállalkozások számára a harmadik országok piacain.

Az európai gazdaság globális perspektívában
(bruttó hazai termék, billió euró – folyó árakon, 2007–2017)

Forrás: A Világbank-csoport és Európai Központi Bank, Európai Politikai Stratégiai Központ prezentációja

Ezen túlmenően az egységes piac mérete azt is jelenti, hogy az Unió képes alakítani a szabályokon alapuló, nyílt és multilaterális kereskedelmi rendszert. A harmadik országok vállalkozásainak az egységes piachoz való hozzáférés érdekében be kell tartaniuk az uniós jogszabályokat, többek között az egészségügy, a környezetvédelem, az élelmiszer- és termékbiztonság, valamint a fogyasztóvédelem területén. A harmonizált európai szabványok gyakran szolgálnak mintául a globális szabványokhoz, és a kereskedelempolitika előmozdítja azok alkalmazását szabadkereskedelmi megállapodások útján. Az uniós adatvédelmi szabályokkal teljes összhangban az Unió a harmadik országokkal folytatott kereskedelmi és beruházásvédelmi tárgyalásai során a határon átnyúló adatáramlásokra és a személyes adatok védelmére vonatkozó horizontális rendelkezésekre tett javaslatot.

A külföldi közvetlen befektetések átvizsgálásának javasolt új keretrendszere a fokozott átláthatóság és ellenőrzés révén elősegíti majd az Unió stratégiai érdekeinek védelmét. Mindez jelentős előnyöket és lehetőségeket nyújt a vállalkozások számára. Ilyen módon az egységes piac hozzájárul az Unió azon célkitűzéseihez, hogy elősegíti a béke megteremtését, az általa vallott értékek érvényesülését és lakosságának jólétét. Az egységes piacra vonatkozó jogszabályok és az Unió ambiciózus kereskedelmi menetrendje is tükrözi és előmozdítja ezeket az értékeket.

A nemzetközi termelés egyre inkább olyan globális értékláncok mentén szerveződik, amelyekben az innovációs és termelési folyamat számos országon ível át. Az egységes piacnak köszönhetően az uniós cégek változatosabb, jobb minőségű és olcsóbb

[14] Az Argentína, Brazília, Paraguay és Uruguay alkotta „Déli Közös Piac”.

inputanyagokhoz jutnak hozzá, és ezért globális szinten is versenyképesebbek. Ez megkönnyíti a vállalkozások európai értékláncokba történő integrációját, ami elősegíti az Unión belüli gazdasági tevékenység fenntartását. Például a termelési láncban emelkedik – és mostanra meghaladja a 14 % -ot – a más tagállamokból származó inputanyagok aránya[15]. Ugyanezen logika alapján az egységes piacon megjelenő bármely új vagy újonnan felmerülő akadály végső soron csökkenti az uniós vállalkozások versenyképességét. Az egységes piac döntő fontosságú a kis- és középvállalkozások számára, mivel növekvő számú üzleti lehetőséget kínál azoknak a vállalkozásoknak, amelyek maguk nem exportálnak[16].

Az európai szélturbina-gyártók értéklánca:
a gyártó létesítmények fő helyszínei

Forrás: A Közös Kutatóközpont adatai alapján

Az európai akkumulátoripari összefogás jó példa az egységes piac által lehetővé tett európai stratégiai értékláncokra. Bár az akkumulátorcellák a jövőbeli autók hozzáadott értékének jelentős hányadát teszik majd ki, az Unió jelenleg nem képes azok tömeges előállítására, és harmadik országokból származó importra szorul. Ez problémákat okozhat az ellátás biztonsága és a szállítás miatt megnövekvő költségek, az időbeli késedelmek vagy a gyengébb

[15] A számok jóval magasabbak a személygépkocsi ágazat (32 %) és a vegyipar (31 %) esetében, mindkét esetben a 2000. évi 23 %-ról következett be növekedés.

[16] Lásd például: „Az európai egységes piac 25 éve – A dán üzleti hatóság által finanszírozott tanulmány”, http://www.hbseconomics.dk/wp-content/uploads/2018/09/25-years-of-the-Single-Market.pdf.

minőség-ellenőrzés tekintetében. Egy évvel az összefogás elindítása után egy Unióban letelepedett konzorcium van kialakulóban, folyamatban van az első kísérleti termelő létesítmények építése, és további projekteket jelentettek be annak érdekében, hogy megszilárdítsák az Unió vezető szerepét ezen a stratégiai területen.

2. A megvalósítással kapcsolatos kihívás

Az egységes piac előnyei csak akkor jutnak el a polgárokhoz és a vállalkozásokhoz, ha annak szabályai működnek a gyakorlatban. Akár az élelmiszeripari termékekről, akár a biztosításról vagy a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági követelményekről legyen is szó, ha egy tagállamban nem tartják be az uniós jogot, az messzemenő következményekkel járhat a többi tagállamban is. A jogszabályok be nem tartása megrendíti a fogyasztók egységes piacba vetett bizalmát, egyúttal aláássa a vállalkozások egyenlő versenyfeltételeit. Ezért az egységes piacra vonatkozó szabályok megfelelő végrehajtása, alkalmazása és érvényesítése az előfeltétele az egységes piac elmélyítése iránti kinyilvánított szándék valóra váltásának.

2.1 Az egységes piaci szabályok végrehajtása és alkalmazása

A tagállamok feladata az irányelvek nemzeti jogba történő átültetése. Az elmúlt 20 évben jelentős előrelépés történt az egységes piaci irányelvek átültetése terén, amint azt az átlagos átültetési deficit jelentős csökkenése is mutatja (a 1997-ben 6,3 %, 2017-ben 0,9 %). Ugyanakkor az egységes piac előmozdítása érdekében az elmúlt néhány évben elfogadott jogszabályok megfelelő végrehajtása a közeljövő komoly közös kihívása, amely minden tagállam részéről lankadatlan elkötelezettséget tesz szükségessé[17]. A közelmúltban nem mindig érkeztek biztató jelzések. Például a 2017 decembere és 2018 májusa közötti átültetési határidőket tartalmazó 16 irányelv esetében 2018 júniusában 25 %-os volt az átültetési deficit. A 2016 áprilisára átültetendő három közbeszerzési irányelv esetében a Bizottságnak 58 kötelezettségszegési eljárást kellett indítania 21 tagállammal szemben az átültetési intézkedések közlésének elmulasztása miatt, és ezek közül 3 még folyamatban van.

A nemzeti szabályok uniós szintű minimális harmonizációja esetén jogszerű, hogy a tagállamok, ha kívánják túllépjenek az uniós szabályok által előírtakon. Ez azonban nem vezethet olyan túlszabályozáshoz, amelynek következtében a nemzeti intézkedések aránytalan terhet jelenthetnek a polgárok és a vállalkozások számára[18]. Például ezzel a kockázattal jár, ha – szükség esetén – az egyik tagállamban akár 600 oldalnyi kiegészítő jogszabállyal integrálják a nemzeti jogrendbe az általános adatvédelmi rendeletet. 2016-ban az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodásban[19] kötelezettséget vállalt arra, hogy közzéteszi a nemzeti átültetési intézkedések szövegét, és pontosítja, hogy mely rendelkezések származnak az uniós irányelvekből, és melyek lépnek túl azokon. Ez az átláthatóság önmagában is elősegítheti annak biztosítását, hogy a kiegészítő követelmények arányosak és egyértelműen indokoltak maradjanak. A Bizottság a tagállamok rendelkezésre bocsátott egy eszközt, amelynek segítségével értesítést küldhetnek arról, hogy miként ültették át az uniós irányelveket, mostanáig azonban mindössze két tagállam használta ezt három irányelv vonatkozásában.

A tagállami hatóságok feladata továbbá az egységes piaci szabályok alkalmazása. Az elmúlt

[17] Az Európai Parlament 2016. május 26-i állásfoglalása az egységes piacra vonatkozó stratégiáról, 2015/2354(INI); Az Európai Parlament 2016. január 19-i állásfoglalása a digitális egységes piaci intézkedéscsomag megvalósításáról, (2015/2147(INI)).

[18] Lásd még a tagállami szintű francia kezdeményezést, az uniós irányelvek átültetéséhez kapcsolódó túlszabályozás eseteinek azonosítására és megszüntetésére, https://ue.delegfrance.org/suppression-de-sur-transpositions.

[19] HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

évek során több esetben súlyos következményekkel járt a szabályok helytelen alkalmazása. Ennek eredményeként szigorodott az uniós szintű felügyelet.

A Dieselgate-botrány hiányosságokra világított rá a gépkocsik típusjóváhagyási eljárásai során alkalmazott uniós szabályok tagállami szintű illetékes szervek általi érvényesítése, valamint az ennek orvoslása érdekében a Bizottság rendelkezésére álló jogi eszközök hiánya tekintetében. A 2018 májusában elfogadott új típusjóváhagyási keret hatékonyabbá teszi az uniós szabályok alkalmazását és jelentősen erősíti az uniós felügyeletet.

Ahhoz, hogy az egységes piacra vonatkozó jogszabályok hatékonyak legyenek, gyakran szükség van olyan nemzeti szintű független hatóságok felügyeletére, amelyek elegendő személyzettel és eszközökkel rendelkeznek. Ez igaz olyan területeken, mint a verseny, a piacfelügyelet, az adatvédelem, az energia, a közlekedés, a távközlés vagy a pénzügyi szolgáltatások. Ezek a szervek további garanciát jelentenek az egységes piaci szabályok megfelelő alkalmazására, és a Bizottság továbbra is különös figyelmet fordít annak biztosítására, hogy e hatóságok megfelelően működjenek és megfelelő forrásokkal rendelkezzenek. A Bizottság konkrétan megerősíti a közigazgatási kapacitásépítéshez nyújtott támogatását, például a következő többéves pénzügyi keretben javasolt egységes piaci és reformtámogatási programok útján.

A fogyasztók védelme a gátlástalan vállalkozások csalárd gyakorlataival szemben olyan kihívást jelent, ami fokozott határokon átnyúló együttműködést tesz szükségessé a közigazgatási szervek között. A tojásokban kimutatott fipronillal kapcsolatos 2017. évi ügy például azt mutatta, hogy az élelmiszercsalás megelőzése terén lehetőség van az együttműködés fokozására. Határon átnyúló együttműködésre van szükség ahhoz is, hogy segítsék a polgárokat és a vállalkozásokat egységes piaci szabadságaik kihasználásában, továbbá ahhoz, hogy megoldást találjanak a közigazgatási szervek közötti konfliktusokra. A Bizottság az Európai Munkaügyi Hatóságra vonatkozó javaslatával határozott lépést tett ezen a területen[20]. E javaslat célja a munkavállalók szabad mozgásának javítása, különösen a nemzeti hatóságok közötti határokon átnyúló együttműködés és a határokon átnyúló konfliktusokban történő közvetítés révén.

A Bizottság emlékeztet arra, hogy – amint azt az igazságügyi eredménytábla is igazolta[21] – az igazságszolgáltatás függetlensége, minősége és hatékonysága, valamint a jogállamiság tiszteletben tartása alapvetően fontos az egységes piacba vetett bizalom megőrzéséhez. Ezért a Bizottság számára prioritást jelent a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek javítása, akár az európai szemeszter – a gazdaságpolitikai koordináció uniós éves ciklusa – révén, akár a bírák képzésének és munkájának például az Európai Igazságügyi Hálózat útján történő támogatása segítségével. A Bizottság emellett javaslatot tett a polgárok jogérvényesítési képességének erősítésére. Az „Új megállapodás a fogyasztói érdekekért”[22] elnevezésű intézkedéscsomag lehetővé teszi, hogy az arra feljogosított szervezetek pereket indíthassanak a fogyasztók nevében. Elfogadása esetén ez olcsóbb és hatékonyabb eszközt jelent majd ahhoz, hogy megszüntessék és orvosolják a nagyszámú uniós fogyasztót érintő jogsértéseket. Azokon a területeken, ahol nehezen lehet fényt deríteni az uniós jog megsértésének eseteire, és azok súlyosan károsíthatják a közérdeket, a visszaélést bejelentő személyek játszhatnak kulcsfontosságú szerepet, amint azt több közelmúltbeli botrány is igazolta. Az e kérdéssel foglalkozó bizottsági javaslat biztosítani fogja, hogy a visszaélést bejelentő személyek

[20] COM(2018) 131.
[21] COM(2018) 364.
[22] COM(2018) 183.

biztonságban érezzék magukat az ilyen jogsértések bejelentésekor[23].

2.2 Uniós szintű jogérvényesítés

A Szerződések őreként a Bizottság biztosítja, hogy a tagállamok tiszteletben tartsák az uniós szabályokat, főként kötelezettségszegési eljárások útján – az „Uniós jog: jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén” című közleményben[24] meghatározott megközelítésnek megfelelően, valamint az állami támogatás ellenőrzése révén. Az Unió emellett megerősített felügyeleti mechanizmusokat is létrehozott, például az európai felügyeleti hatóságokat a pénzügyi szolgáltatások terén. Tekintettel arra, hogy a pénzügyi stabilitást és a befektetők védelmét érintő fenyegetések nem állnak meg a határoknál, a Bizottság javaslatokat[25] tett annak biztosítására, hogy az említett hatóságok erőteljesebb és integráltabb pénzügyi felügyeletet gyakoroljanak, többek között a pénzmosás elleni küzdelem területén. A Bizottság azon célkitűzésével összhangban, hogy „a nagyobb dolgok tekintetében nagyobb szerepet vállal, a kisebb dolgok tekintetében pedig kisebbet”, úgy határozott, hogy még inkább azokra az ügyekre összpontosítja az állami támogatások ellenőrzésére és a kötelezettségszegésekre vonatkozó intézkedéseket, amelyek jelentős hatást gyakorolnak az egységes piacra, például a társasági adózás területén nyújtott állami támogatás tekintetében[26].

A vállalatok is akadályozhatják az egységes piac működését a kereskedelem, a beruházások és a vállalkozói tevékenység útjában álló akadályok kialakításával. Ha a verseny elkerülése érdekében jogellenes megállapodásokat kötnek, vagy ha a domináns szereplők megakadályozzák, hogy versenytársak belépjenek a piacaikra, az magasabb árakhoz és a fogyasztók rendelkezésére álló választási lehetőségek szűküléséhez vezet. Ez káros hatással van az ilyen gyakorlatok áldozatává vált vállalkozásokra is. Ezekben az esetekben a Bizottság továbbra is eljár majd annak érdekében, hogy védelmet nyújtson a fogyasztóknak az egységes piacon, valamint hogy kiegészítse a nagy horderejű határon átnyúló ügyek kezelésére kevésbé alkalmas nemzeti versenyhatóságok intézkedéseit. Azt is meg kell akadályozni, hogy az egységes piac jól működő részein új akadályok keletkezzenek.

A vállalatok által létrehozott belső piaci akadályok azonosítása érdekében a Bizottság kiterjedt ágazati vizsgálatot végzett az elektronikus kereskedelem terén. Ennek eredményeként a Bizottság a határokon átnyúló e-kereskedelmet akadályozó szerződéses korlátozásokra összpontosítja versenyjogi jogérvényesítési tevékenységét. A Bizottság 2018 júliusában megbírságolt négy vállalatot amiatt, hogy korlátozták kiskereskedőik lehetőségét az elektronikus termékek kiskereskedelmi árainak független meghatározására, valamint hogy korlátozták azokat az országokat, amelyekben a kiskereskedők online értékesíthetnek.

3. Az egységes piacban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása

Egy fenntartható, magasabb gazdasági növekedési pályára történő áttérés érdekében az Uniónak sürgősen javítania kell termelékenységi növekedést elősegítő feltételeket. Amint arra a Bizottság éves növekedési jelentése rámutatott, az innovativitás és a technológia terjesztése mellett a termelékenység növekedésének legfontosabb ösztönzői a hatékonyan működő piacok. Az egységes piac emellett a gazdasági és monetáris uniónak is az egyik alapeleme, és az egységes piaci integráció kulcsfontosságú a gazdasági és monetáris unió rezilienciájának

[23] COM(2018) 218.
[24] C(2016) 8600.
[25] COM(2017) 536 és COM(2018) 645.
[26] 2017/C 18/02.

javításához. Az euró ugyanakkor ösztönzi a határon átnyúló kereskedelmet és megkönnyíti a méretgazdaságosság előnyeinek kihasználását.

Számos területen továbbra sem történt meg az egységes piacban, mint a gazdasági növekedés, a munkahelyteremtés és a nemzetközi versenyképesség serkentésének eszközében rejlő lehetőségek kihasználása. Ez a helyzet például a digitalizáció és az új technológiák megjelenése terén, ahol annak eldöntése jelenti a kulcskihívást, hogy szükség van-e szabályozásra, és ha igen, akkor mit, mikor és hogyan kell szabályozni, valamint a körforgásos gazdaság terén, ahol a cél egy olyan szabályozási keret létrehozása, amely biztosítja a munkahelyteremtéssel, erőteljesebb innovativitással és gazdasági növekedéssel járó gazdasági tevékenységek fokozott fenntarthatóságát. Mindkét esetben szükség van a problémák kezelésére irányuló európai szemléletmód biztosítására annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a nemzeti megközelítések elburjánzásából eredő egységes piaci szétszabdaltság esetleges kialakulása. Emellett jelentős további potenciál rejlik a szolgáltatásokban, a termékekben, az adórendszerben és a hálózatos iparágakban, amennyiben a gazdasági integráció terén történő további előrelépés a korábbinál több politikai tőkét igényel. Nem szabad alábecsülni az egységes piac további integrációjának külső hatását az egyre változékonyabb világban, mivel ez még vonzóbbá teszi az Uniót a nemzetközi kereskedelmi partnerek számára, és még nagyobb befolyást biztosít számára a nemzetközi színtéren.

Ahhoz, hogy az egységes piac megfelelően működjön, fontos, hogy a szabályok egyértelműek, tisztességesek és a célnak megfelelőek legyenek. A Bizottság továbbra is rendszeresen értékeli a meglévő szabályokat, valamint az új szabályok kidolgozásakor nyilvános konzultációkat és átfogó hatásvizsgálatokat végez annak biztosítása érdekében, hogy a jogi keret szükségtelen költségek nélkül valósítsa meg a célkitűzéseit. Ezen túlmenően az innovációs elv elősegíti a jogi keret időtállóságának biztosítását. A Bizottság folytatja az ellenőrzési eszközök fejlesztését, és a felhasználók, a fogyasztók és a vállalkozások tapasztalatai alapján a továbbiakban is értékeli az egységes piac előnyeit és akadályait, valamint az uniós jogszabályoknak az egységes piacra gyakorolt hatását.

3.1 A hagyományosról a digitális gazdaságra való áttérés

A digitális technológiák olyan mértékben szerves részévé váltak az egységes piacnak, hogy már nincs értelme a hagyományos és a digitális egységes piac közötti különbségtételnek. A vállalkozások – beleértve a hagyományos iparágakat is – és a közigazgatások digitalizálása alapvető fontosságú, és az egységes piacra vonatkozó szabályokat úgy kell megtervezni és naprakészen tartani, hogy az innováció és az új technológiák elterjedése fellendítse a termelékenység növekedését[27]. Ily módon az egységes piac továbbra is támogatni fogja az innovatív vállalkozásokat, és gondoskodik arról, hogy az induló innovatív vállalkozások képesek legyenek bővülni és gyarapodni az Unióban. Ez különösen fontos az e-kereskedelem, a platformok, a pénzügyi technológia[28] és a megosztásalapú gazdaság szempontjából.

A digitális technológiák lehetővé teszik a vállalkozások számára, hogy közvetlenül az Unió több mint 512 millió fogyasztójának otthonában értékesítsenek termékeket és

[27] M. Draghi beszéde: Gazdasági és monetáris unió: múlt és jelen, 2018. szeptember 19., Berlin, https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2018/html/ecb.sp180919.en.html.

[28] A Bizottság 2018-ban a pénzügyi technológiai cselekvési tervet (COM(2018) 109) terjesztett elő annak szavatolása céljából, hogy az Unió pénzügyi szektora ki tudja használni a digitalizáció és a technológiai innováció előnyeit, ezáltal innovatív és hozzáférhető pénzügyi szolgáltatásokat biztosítva a vállalkozások és az ügyfelek részére.

szolgáltatásokat. 2017-ben az európai fogyasztók 33 % -a és az európai vállalkozások 18 % -a végzett határokon átnyúló online értékesítést vagy beszerzést[29]. A tagállamok vagy a vállalkozások által bevezetett új akadályok azonban gátolják az elektronikus kereskedelem növekedését, kihatnak a határokon átnyúló kereskedelemre, és ezért uniós szinten kell kezelni ezeket. A Bizottság közelmúltbeli vizsgálatainak az volt az egyik legfontosabb megállapítása, hogy a weboldalak közel 40 %-a nem tette lehetővé más tagállamok fogyasztói számára az online adásvételt[30].

A digitális egységes piaci stratégia keretében a Bizottság számos kezdeményezést terjesztett elő az e-kereskedelem előtt álló legnagyobb akadályok kezelésére. Ezek közül többet már elfogadtak a területi alapú tartalomkorlátozás[31], a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatások[32], az elektronikus kereskedelem hozzáadottérték-adója[33] és a fogyasztóvédelmi együttműködés[34] terén. A területi alapú tartalomkorlátozásról szóló, 2018. december 3-tól alkalmazandó rendelet megtiltja az állampolgárságon, lakóhelyen vagy székhelyen alapuló diszkriminatív gyakorlatokat. A naprakésszé tett digitális szerződésekre vonatkozó – még tárgyalás alatt álló – javaslatok[35] biztosítékot nyújtanának a fogyasztóknak arról, hogy a digitális termékek vásárlása során – akár a hazájukban, akár külföldön – hasonló szintű védelemben részesülnek, mint amikor materiális árukat vásárolnak.

Az online platformok az egységes piac meghatározó szereplőivé váltak, több mint egymillió vállalkozás számára lehetővé téve a fogyasztók elérését az egész Unióban. A bizalomhiány és a nemzeti szabályok elburjánzása azonban akadályozza az online platformok innovációs potenciáljának kihasználását. Ami a vállalkozások közötti kapcsolatokat illeti, uniós szintű fellépésre van szükség a tisztességes, átlátható és megbízható online kereskedelem és verseny biztosításához. A Bizottság 2018 áprilisában „a vállalkozásokat támogató platformokkal” kapcsolatos gyakorlatokra vonatkozó új, harmonizált szabályokról szóló javaslatot terjesztett elő[36]. A szerzői jogra és az adózásra vonatkozó szabályokat szintén hozzá kell igazítani a digitális korhoz, és a Bizottság javaslatokat tett erre[37].

A kialakulóban lévő megosztásalapú gazdaság lehetőségeket kínál a polgárok és a vállalkozások számára. Már több mint 400 000 polgár folytat gazdasági tevékenységet, például a szállítás, a szállásadás és a pénzügyek terén. Annak érdekében, hogy a megosztásalapú gazdaságra épülő üzleti modellek teljes mértékben ki tudják aknázni a bennük rejlő potenciált[38] és bővülési lehetőségeket, alapvető fontosságú annak elkerülése, hogy a tagállamok koordinálatlan szabályozást vezessenek be, például az alkalmazottként végzett munka és a kölcsönös szolgáltatásnyújtás közötti határok meghatározáskor. Meg kell találni a megfelelő egyensúlyt a munkavállalók védelme és a munkaerőpiac alkalmazkodóképessége között, amint az az Unión belüli átlátható és kiszámítható munkafeltételekről szóló

[29] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/E-commerce_statistics_for_individuals; http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/E-commerce_statistics.
[30] SWD(2017) 229; https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/geoblocking-final-report_en.pdf.
[31] Az (EU) 2018/302 rendelet.
[32] Az (EU) 2018/644 rendelet.
[33] Az (EU) 2017/2455 irányelv.
[34] Az (EU) 2017/2394 rendelet.
[35] COM(2015)634; COM(2015) 635.
[36] COM(2018) 238.
[37] COM(2016) 594; COM(2016) 593; COM(2018) 147; COM(2018) 148; COM(2018) 329.
[38] Csaknem minden ötödik polgár azt állítja, hogy már nyújtott szolgáltatásokat platformokon vagy el tudná képzelni, hogy platformokon nyújt szolgáltatásokat, lásd 467/2018 sz. Eurobarométer gyorsfelmérés, „The Use of the Collaborative Economy” (A megosztásalapú gazdaság igénybevétele).

közelmúltbeli bizottsági javaslatban is szerepel[39]. Ez a javaslat a szociális jogok európai pillére végrehajtásának részét képezi, amelynek terén az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak 2019 márciusáig további előrelépést kell tennie a pillér működőképesebbé tételére irányuló különböző jogalkotási kezdeményezésekre vonatkozó tárgyalásokon.

3.2 Az európai adatgazdaságban rejlő lehetőségeinek maximalizálása

A virágzó digitális gazdaság olyan adatökoszisztémát igényel, amely az alábbi három alapra épül: bizalom, az adatok rendelkezésre állása, valamint kapacitások/infrastruktúra. Az egységes piac a megfelelő szint egy ilyen ökoszisztéma kialakításához. A Bizottság kiemelt fontosságú kérdésként határozta meg a digitális termékek és szolgáltatások piaci harmonizációját és interoperabilitását biztosító európai és – adott esetben – nemzetközi szabályok és szabványok gyors kidolgozását és elfogadását.

Az általános adatvédelmi rendelet alapvető fontosságú a személyes adatok egységes piacába vetett bizalom megszilárdításához. A rendelet beépíti az alapvető jogokat és értékeket az európai digitális politikába, és új globális standardot hoz létre. Nagyobb ellenőrzést biztosít a polgároknak a felett, hogy a vállalkozások hogyan kezelik a személyes adataikat – ideértve a személyes adatok tárolásának megszüntetéséhez való jogukat – ugyanakkor Unió-szerte egységes szabályrendszert biztosít a vállalkozások számára.

A javasolt elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet[40], amely kiegészíti majd az általános adatvédelmi rendeletet, olyan egységes szabályokat vezet be, amelyek valamennyi elektronikus kommunikáció esetében magas szintű adatvédelmet biztosítanak. A kiberbiztonsági stratégiában[41] meghatározott, a kiberbiztonság egységes piacát elősegítő intézkedések ugyancsak fokozzák majd az európai adatökoszisztéma iránti bizalmat és annak rezilienciáját.

Az adatokhoz való hozzáférés elengedhetetlen az adatgazdaság számára. A nem személyes adatok szabad áramlásáról szóló rendelet[42] elfogadásával jogellenessé válnak az ilyen szabad áramlást gátló akadályok, megkönnyítve az uniós adatgazdaságban tevékenykedő vállalkozások határokon átnyúló működését. A közszféra információinak további felhasználásáról szóló felülvizsgált irányelv[43] elfogadása szintén hozzá fog járulni ahhoz, hogy jobb minőségű adatok álljanak a vállalkozások és az innovátorok rendelkezésére. Az adatok hatékony felhasználásához szükséges eszközök kialakítása érdekében az Uniónak növelnie kell a mesterséges intelligenciával, a nagy teljesítményű számítástechnikával és a kvantumtechnológiákkal kapcsolatos kapacitásait. A mesterséges intelligencia terén már dolgoznak a szükséges beruházások azonosítására és mozgósítására irányuló koordinált terv, valamint az emberekkel interakcióba lépő technológiák fejlesztésére és felhasználására vonatkozó etikai iránymutatások kialakításán.

3.3 A fogyasztók és befektetők új preferenciáinak kezelése a körforgásos gazdaságban, és a fenntartható finanszírozás

A fogyasztók egyre inkább olyan termékeket és szolgáltatásokat választanak, amelyeket fenntartható módon fejlesztettek ki és működtetnek. Ezt a tendenciát támogatni kell, mivel az elősegíti a még inkább körforgásos és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságot és új

[39] COM(2017) 797.
[40] COM(2017) 10.
[41] JOIN/2017/0450.
[42] COM(2017) 495.
[43] COM(2018) 234.

üzleti lehetőségeket biztosít. A nemzeti vagy helyi szintű kezdeményezések elburjánzása azonban széttagoltsághoz vezethet, és végső soron akadályozhatja e célok elérését. Az uniós szintű fellépés révén az egységes piac elősegíti a beruházások és az innováció számára kedvező feltételek biztosítását, ugyanakkor hozzájárul az éghajlati, közegészségügyi és fenntarthatósági célok hatékonyabb eléréséhez[44].

Az egységes piac lényegi jellemzőjévé kell tenni a körforgásos gazdaságot, ahol a termékek, anyagok és erőforrások értékét a lehető leghosszabb ideig megőrzik és a hulladékkeletkezést a lehető legkisebbre csökkentik. A Bizottság a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervével[45] számos intézkedést hozott a körforgásos gazdaságnak az értéklánc egészében történő támogatása érdekében: a tervezéstől és a termeléstől, a fogyasztásig, a javításig és az újragyártásig, a hulladékgazdálkodásig és a gazdaságba visszatáplált másodlagos nyersanyagokig. Ezt a szemléletmódot már alkalmazzák a műanyagokra, amelyek esetében a hulladék újrafeldolgozásának lehetősége továbbra is nagy mértékben kihasználatlan. 2030-ig az összes műanyag csomagolást költséghatékonyan újra kell hasznosítani. A Bizottság emellett közös szabályokat javasolt az egyszer használatos műanyagtermékek betiltása érdekében, valamint az eltérő nemzeti szabályok által okozott esetleges egységes piaci széttagolódás megakadályozása céljából.

Az egységes tőkepiac kiépítés szintén olyan eszköz lehet, ami elősegíti, hogy az Unió eleget tegyen a Párizsi Megállapodás[46] alapján vállalt kötelezettségeinek. Ahhoz, hogy a magántőke fenntartható projektekbe áramolhasson, a pénzügyi szereplőknek egyenlő versenyfeltételekre van szükségük. A növekvő keresletre reagálva a Bizottság előterjesztette a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló cselekvési tervet[47], és olyan szabályokat javasolt, amelyek biztosítják a fenntartható pénzügyi termékek közös értelmezését és az azok fejlesztéséhez szükséges átláthatóságot[48]. Az üvegházhatást okozó gázok uniós kibocsátásának csökkentésére irányuló hosszú távú elképzelés kialakítása érdekében a Bizottság hamarosan olyan stratégiát terjeszt elő, amely tükrözi az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás célkitűzéseit. Továbbá vitaanyagot fog előterjeszteni az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlesztési céljainak nyomonkövetéseként 2030-ig elérendő fenntartható Európa megvalósítási módjáról.

3.4 A termékek és szolgáltatások piacán fennálló kihívások

Az egységes piac hatékony eszköz az innováció és az olyan új technológiák terjesztésére, amelyek növelik az európai gazdaságok termelékenységét, és társadalmi fejlődést eredményeznek a polgárok számára. Becslések szerint az előállított termékek egységes piacának működését javító további reformok előmozdítása, ami már önmagában is siker, évente akár 183 milliárd euró nyereséget generálhat[49]. A legnagyobb hozadék azonban a szolgáltatások, és különösen az üzleti szolgáltatások további integrációjából származna, nem utolsósorban a gyártási és szolgáltatási tevékenységek fokozódó mértékű ötvöződése miatt, például az adatgazdaságban. Az e területen elérhető nyereség becslések szerint évente akár

[44] Lásd például a COM (2013) 196 dokumentumot.
[45] COM(2015) 614.
[46] Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményén (UNFCC) belüli, 2015. december 12-i megállapodás.
[47] COM(2018) 097.
[48] COM(2018) 353, COM(2018) 354 és COM(2018) 355.
[49] Az európai egység hiányából fakadó költségek feltérképezéséről szóló tanulmányt, 2014–19, Európai Parlament Kutatószolgálatahttp://www.europarl.europa.eu/EPRS/EPRS_Mapping_the_Cost_of_Non-Europe-June%202014.pdf.

338 milliárd eurót tesz ki[50]. Az adózás és a szociális jogok mellett a szolgáltatások az egyik olyan terület, ahol a legnyilvánvalóbb az eltérés az egységes piaci integrációval kapcsolatos szavak és a tettek között[51].

A harmonizált uniós szabályok hiánya miatt a kölcsönös elismerés elvére épülő termékkereskedelem jelentősen elmarad az említett szabályok hatálya alá tartozó termékek kereskedelmétől (a belföldi fogyasztás 35 %-a, szemben annak 55 % -ával)[52]. E kihívás kezelése érdekében a Bizottság javaslatot tett a 2017. évi árucsomagra[53], hogy megkönnyítse a vállalatok számára termékeik más tagállamokban való forgalmazását, és a hazai jogszabályoknak való megfelelésük igazolását.

A szabványosítás vezető szerepet játszik az egységes piac fejlesztésében azáltal, hogy támogatja a piaci alapú versenyt és elősegíti a termékek és szolgáltatások interoperabilitásának biztosítását. Az uniós szinten jóváhagyott önkéntes, harmonizált szabványoknak megfelelő termékek a megfelelőségre vonatkozó vélelmet élveznek, és ennek révén szabadon mozoghatnak az egységes piacon. Ez nagyon hasznos volt például a gépészet vagy az információtechnológia terén. Bár a harmonizált szabványokat az európai szabványügyi testületek dolgozzák ki, a Bizottság kezdeményezi, kezeli és ellenőrzi ezeket a szabványokat és viseli értük a végső felelősséget, amint arra az Európai Unió Bírósága 2016-ban emlékeztetett[54]. Jóllehet a jelenlegi rendszer működőképes, a Bizottság elismeri, hogy további javításra van szükség, és ezért e közleménnyel egyidejűleg cselekvési tervet terjeszt elő a harmonizált szabványok fejlesztésének felgyorsítása, hatékonyabbá és átláthatóbbá tétele céljából[55].

Az Európai Unió szolgáltató gazdaság (ami az Unió bruttó hazai termékének 70 %-át adja), de a határokon átnyúló kereskedelem főként mégis az árukat érinti. Csupán a szolgáltatások 20 %-a esetében folyik határokon átnyúló kereskedelem, és ez az Unió bruttó hazai termék mindössze 5 % -ának felel meg[56]. A szolgáltatási gazdaság nagy szegmensei nem használják ki az egységes piac előnyeit, különösen az üzleti szolgáltatások és a hálózatos iparágak esetében. Az üzleti szolgáltatások (az uniós bruttó hazai termék 11 % -a) esetében az európai cégek ritkán vásárolnak szolgáltatásokat külföldi könyvelőktől vagy adótanácsadóktól. Az üzleti szolgáltatások jelentik az egyik példát arra, hogy a szolgáltatások egyre fontosabbá válnak a feldolgozóiparban: ugyanis a jogi, számviteli, mérnöki és építészeti szolgáltatások eredményeinek mintegy 80 % -át közvetett inputként felhasználják más ágazatokban, többek között a feldolgozóiparban. A kiskereskedelmi korlátozások hasonlóképpen negatív továbbgyűrűző hatással járnak a gazdaság egyéb ágazataiban is, különösen az upstream feldolgozóiparban[57].

A feldolgozott termékek világpiacain fokozódó verseny körülményei között az Unió versenyelőnyét egyre inkább a szolgáltatási input és a teljes értéklánc szolgáltatási eleme képezi. Ezért az uniós ipar jövőbeli versenyképességének egyik kulcseleme a határokon

[50] Az európai egység hiányából fakadó költségek feltérképezéséről szóló tanulmányt, 2014–19, Európai Parlament Kutatószolgálata.
[51] Lásd továbbá koppenhágai gazdasági jelentés: „Az uniós szolgáltatáskereskedelem működésének biztosítása mindenki számára”, 2018. november.
[52] SWD(2017) 475.
[53] COM(2017) 787.
[54] A C-613/14. sz. James Elliott Construction ügyben hozott ítélet, ECLI:EU:C:2016:821.
[55] COM(2018) 764.
[56] M. Draghi beszéde: Gazdasági és monetáris unió: múlt és jelen, 2018. szeptember 19., Berlin, https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2018/html/ecb.sp180919.en.html.
[57] COM(2018) 219.

átnyúló szolgáltatásnyújtás dinamikusabb uniós piacának megteremtése. Számos szolgáltatási ágazatban a nemzeti szintű jogi és szabályozási követelmények sokfélesége részben magyarázatot ad arra, hogy miért alacsonyabb szintűek a határokon átnyúló tevékenységek. Ezek a követelmények, amelyek olyan kérdésekre terjednek ki, mint a jogi forma vagy részesedés, a multidiszciplináris tevékenységek és a reklámozás tilalma, különösen a rendkívül szabályozott szakmai szolgáltatások terén vannak jelen. Egy nemrég elfogadott bizottsági javaslat jogszabálysértések és az aránytalan követelmények elkerülése érdekében arra kötelezi a tagállamokat, hogy végezzenek arányossági vizsgálatokat a szabályozott szakmákra vonatkozó új szabályok elfogadását megelőzően[58]. A Bizottság azt javasolta továbbá, hogy a tagállamok jelentsék be a szolgáltatások területét érintő jogszabálytervezeteiket[59] annak érdekében, hogy a Bizottság elfogadásuk előtt értékelhesse azok uniós jognak való megfelelését. A társjogalkotók még mindig tárgyalnak erről a javaslatról, ami friss példa arra, hogy az egységes piac előmozdítására való törekvés nem teljes mértékben párosul a szükséges intézkedések elfogadására irányuló politikai akarattal.

Ezen túlmenően a Bizottság javaslatot tett a szociális biztonság koordinálására vonatkozó szabályok aktualizálására[60], hogy még inkább elősegítse a határ menti ingázók szociális jogainak védelmét és lehetővé tegye, hogy a nemzeti hatóságok hatékonyabb csalás elleni ellenőrzéseket végezzenek. Az új Európai Munkaügyi Hatóság ugyancsak elősegíti majd a tagállamok közötti együttműködést ezen a területen, valamint gondoskodik arról, hogy a tagállamok hozzájussanak a munkavállalói mobilitásra vonatkozó helyes információkhoz.

A szellemitulajdon-intenzív ágazatok az európai gazdaság jelentős részét alkotják (az uniós bruttó hazai termék 39 %-át és az uniós munkahelyek 35 %-át). Az e területen a közelmúltban elért előrelépések közé tartozik a védjegyekről szóló felülvizsgált irányelv[61] 2015. évi elfogadása, amely tovább korszerűsíti a rendkívül sikeres európai vívmányokat ezen a területen. Ahhoz azonban, hogy az egységes szabadalmi rendszer összes előnye megmutatkozzon, szükség van az Egységes Szabadalmi Bíróságról szóló, még függőben lévő megállapodás hatálybalépésére.

3.5 A hálózatos iparágak előtt álló lezáratlan kihívások

A szabályozott hálózatos iparágakban a fogyasztók és a vállalkozások nem élvezhetik teljes mértékben a verseny előnyeit. Megfelelő előrelépés történt a belső energiapiac integrálása terén, ahol egyre szabadabbá válik a határokon átnyúló energiakereskedelem. A nagykereskedelmi villamosenergia-árak jelentős – 2008 és 2017 között csaknem 40 %-os – csökkenése azonban nem teljes mértékben tükröződött a fogyasztói árakban, amelyek ebben az időszakban átlagosan mindössze 13 %-kal csökkentek. Ez részben a meglévő szolgáltatók piaci erejének, részben pedig az új versenytársak piacra lépését nehezítő akadályoknak – például a szabályozott áraknak – tulajdoníthatók. A Tiszta energia minden európainak elnevezésű csomagban[62] foglalt, a piac szerkezetének átalakítására vonatkozó javaslat arra irányul, hogy a különböző villamosenergia-termelési technológiák közötti egyenlő versenyfeltételek megteremtése és a fogyasztók aktív villamosenergia-piaci szereplővé válását elősegítő intézkedések révén ösztönözze a versenyt. Ez a csomag elősegíti továbbá a villamos-energia, a fűtési és a szállítási piacok integrációját olyan digitális technológiák

[58] Az (EU) 2018/958 irányelv.
[59] COM(2016) 821.
[60] COM(2016) 815.
[61] Az (EU) 2015/2436 irányelv.
[62] COM(2016) 860.

alkalmazása révén, amelyek fokozni fogják a versenyt és hozzájárulnak a széntelenítési célokhoz.

A közlekedés és a mobilitás terén még mindig számos akadály áll fenn, és az új versenytársak gyakran szembesülnek indokolatlan korlátozásokkal a belföldi vasúti és közúti szolgáltatások terén. A közlekedési piac széttagoltsága és a szociális jogszabályok hiányosságai elsősorban a közúti szállítást érintő problémákat vetnek fel. A széttartó nemzeti követelmények következtében nem megfelelő interoperabilitás ugyanakkor meggátolja a verseny teljes körű kibontakozását a vasúton fuvarozott áruk és a nemzetközi vasúti szolgáltatások terén. A 4. vasúti csomag végrehajtása javítja majd az interoperabilitást és megnyitja a belföldi vasúti piacokat (az utasok számára), a 2017-es és 2018-as három mobilitási csomag keretében javasolt jogi aktusok elfogadása pedig nagymértékben hozzá fog járulni az egységes európai közlekedési térség létrehozásához[63].

A frekvenciafelosztásra vonatkozó eltérő nemzeti szabályok és megközelítések miatt lassan halad a 4G hálózat európai kiépítése. Az 5G cselekvési terv[64] és az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex[65] közelmúltbeli elfogadása — beleértve a spektrumgazdálkodásra vonatkozó új szabályokat – biztosítani fogja, hogy 2020-ig az Unió egész területén, azonos műszaki feltételek mellett rendelkezésre álljanak a frekvenciasávok az új 5G szolgáltatások számára. Ez elősegíti majd az 5G kiépítését, valamint ösztönözni fogja az adatgazdasághoz, a mesterséges intelligenciához, valamint gazdaságunk és társadalmunk digitalizálásához elengedhetetlenül fontos nagy kapacitású helyhez kötött és mobil hálózatok fejlesztését.

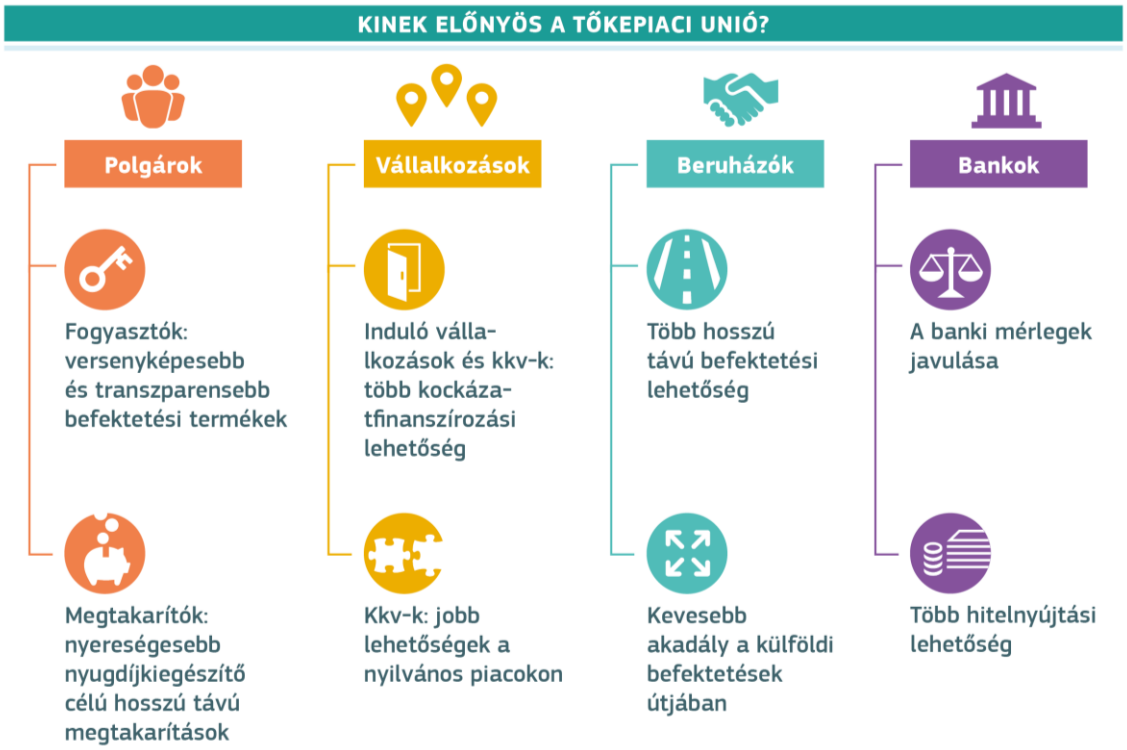
3.6 Előrehaladás az integráltabb tőkepiacok és a teljes körű bankunió felé

Az európai fogyasztók és vállalkozások még mindig nem élvezhetik a teljes mértékben integrált tőkepiacok és a teljes körű bankunió által biztosított tágabb lehetőségek, nagyobb hatékonyság és biztonság összes előnyét. Az euró bevezetésével még fontosabbá vált az uniós pénzügyi piacok integrációja. A pénzügyi válság számos tagállamban jelentős hatást gyakorolt a banki hitelezésre, ami a vállalkozások hitelhez jutási lehetőségének beszűküléséhez és a reálgazdaság súlyos zavaraihoz vezetett. Európában még mindig fejletlenek a határokon átnyúló banki hitelek és az alternatív finanszírozási források. Mindössze 26 „unikornis”, vagyis 1 milliárd EUR-t meghaladó értékű európai induló innovatív vállalkozás van, szemben a 106 amerikai és az 59 kínai vállalkozással. Amint azt a Bizottság által ma elfogadott, „Európai beruházási terv – helyzetfelmérés és következő lépések” című közlemény[66] megállapítja, fontos, hogy a gazdaságba történő magán- és állami beruházások további ösztönzése érdekében fokozzák az uniós és nemzeti szinten meglévő akadályok azonosítására és kezelésére irányuló erőfeszítéseket.

A tőkepiaci unió keretében prioritást jelent az uniós vállalkozások finanszírozási forrásainak diverzifikációja. A Bizottság javaslatokat tett annak érdekében, hogy új befektetőket vonzzon (például közösségi finanszírozás keretében), hogy az értékpapírosítást egyszerűbbé, átláthatóbbá és egységesebbé tevő szabályok révén fokozza a bankok hitelezési képességét, továbbá hogy felszámolja a határokon átnyúló befektetések útjában álló akadályokat. A megerősített fogyasztó- és befektető-védelmi szabályok elengedhetetlenek ahhoz, hogy kialakuljon a nagyobb mértékű határokon átnyúló banki tevékenységhez szükséges bizalom és

[63] COM(2011) 144.
[64] COM(2016) 588.
[65] COM(2016) 590.
[66] COM(2018) 771.

stabilitás. A Bizottság páneurópai magánnyugdíjtermékre vonatkozó javaslata[67] szélesebb körű lehetőségeket biztosít a polgároknak a nyugdíjcélú megtakarításra, akár határokon átnyúló környezetben is. A tagállamoknak valamennyi uniós polgár érdekében meg kell őrizniük a termék páneruópai jellegét, továbbá gondoskodniuk kell arról, hogy az eltérő adózási szabályok és összetett struktúrák nem gátolják e termék jövőbeni igénybevételét. Az európai bankrendszer további integrációja, valamint a bankok és az államháztartások közötti kapcsolatok megszüntetése mellett ez a bankunió egyik legfontosabb célkitűzése. 2012 óta a bankunió két pillérét alakították ki: az egységes felügyeleti mechanizmust, valamint a bankok által finanszírozott Egységes Szanálási Alappal rendelkező Egységes Szanálási Mechanizmust a bankok számára. Folyamatosan dolgoznak azon, hogy működőképessé tegyék az Egységes Szanálási Alap közös védőhálóját, amit az Európai Stabilitási Mechanizmus fog biztosítani. A Bizottság ezen túlmenően európai betétbiztosítási rendszerre vonatkozó javaslatot[68] terjesztett elő, hogy azonos szintű védelmet biztosítson a betétesek számára az egész euróövezetben. A banki és tőkepiaci unió kiteljesítése ma már sürgető feladat.

Forrás: Európai Bizottság

3.7 Az adminisztratív teher csökkentése és az adózási fegyelem elősegítése

A közigazgatási és szabályozási akadályok továbbra is visszatartják a kisvállalkozásokat attól, hogy a határokon túlra is kiterjesszék tevékenységüket. Egy nemrégiben végzett felmérés[69] azt mutatja, hogy a vállalkozások a határok átlépésekor a nyelvi akadályoknál (45 %) jobban aggódnak a közigazgatási szabályok bonyolultsága (83 %) miatt. Előfordulhat, hogy az eltérő nemzeti követelményeknek és eljárásoknak való megfelelés költségei meghaladják a polgárok, a kis- és középvállalkozások és az induló vállalkozások lehetőségeit.

[67] COM(2017) 343.
[68] COM(2015) 586.
[69] A Eurochambres által 2015 nyarán, az Unió 592 vállalkozója körében végzett felmérés.

Uniós szinten rendelkezésre áll és növekszik a gyakorlati támogatás, amely magában foglalja például az Európa Önökért üzleti portált és az Enterprise Europe Network hálózatot. Az egységes digitális ügyfélkapuról szóló, közelmúltban elfogadott rendelet tovább könnyíti a polgárok és a vállalkozások számára, hogy online hozzáférjenek az őket az egységes piacon megillető jogokról szóló információkhoz. Az elektronikus azonosítási és bizalmi szolgáltatásokra vonatkozó közös szabályok biztonságos és átlátható eszközöket biztosítanak a polgárok és a vállalkozások számára ahhoz, hogy digitálisan kommunikáljanak a közigazgatási szervekkel és a magánszektorral. A Bizottság a társasági jogi csomag keretében[70] is új szabályokat javasolt annak érdekében, hogy egyértelmű és összehangolt közös eljárásokat határozzon meg abban a tekintetben, hogy a vállalatok hogyan valósíthatják meg az egyik tagállamból egy másikba történő székhelyáthelyezéseket, a határokon átnyúló egyesüléseket és szétválásokat, a visszaélésekkel szembeni határozott biztosítékok mellett. A vállalkozások továbbá online nyilvántartásba vetethetik magukat, új fióktelepeket hozhatnak létre vagy iratokat nyújthatnak be a cégnyilvántartáshoz.

A digitális transzformáció magában hordozza annak lehetőségét, hogy jelentősen csökkentsék az adminisztratív terheket és javítsák az üzleti befektetések keretfeltételeit, például az e-közbeszerzés területén. A 2016. évi felmérés azt mutatta, hogy Európában a közszolgáltatások 82 % -a elérhető az interneten. A legrosszabbul és a legjobban teljesítő országok közötti különbség csökken. Kiemelt feladat, hogy további előrelépés történjen a 2016-ban elfogadott e-kormányzati cselekvési terv[71] végrehajtása terén. Ez olyan kezdeményezéseket tartalmaz, amelyek megkönnyítik az információcserét, valamint a szükséges információtechnológiai eszközök – például az üzleti nyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszer (BRIS), a határokon átnyúló e-egészségügyi szolgáltatások és a digitális szolgáltatási infrastruktúrák – fejlesztését és igénybevételét.

A digitális technológiák emellett egyszerűsíthetik a megfelelést és csökkenthetik az adózás költségeit. A határokon átnyúló tevékenységek egyik legnagyobb akadályaként jelölték meg a hozzáadottérték-adóra vonatkozó kötelezettségek teljesítését. A hozzáadottérték-adó szűkített egyablakos ügyintézésére irányuló kezdeményezés már több mint 500 millió euró megtakarítást eredményezett a vállalkozások számára. Erre építve a társjogalkotók 2017 december egy sor olyan intézkedésről állapodtak meg, amelyek egyszerűbb és hatékonyabb szabályokat vezetnek be az interneten árukat értékesítő vállalkozások tekintetében. A kis- és középvállalkozások hozzáadottérték-adóval kapcsolatos adminisztratív terhének csökkentésére irányuló bizottsági javaslat[72] elősegítheti azok határokon átnyúló kereskedelmi tevékenységének mintegy 13 % -os növelését. A közös konszolidált társaságiadó-alapról (KKTA) szóló javaslat[73] elfogadása mintegy 65 % -kal csökkentené a másik tagállamban működő új leányvállalatok éves adózási megfelelési költségeit. Ez önmagában véve is akár 3,4 %-kal növelheti a befektetéseket, és legfeljebb 1,2 %-kal az uniós bruttó hazai terméket. Azonban ennél többre van szükség. Az egységes piac adóügyekben máig jelentősen alulfejlett. A tagállamoknak döntő lépéseket kell tenniük az EU jövőbeni versenyképességének kezelésére irányuló, kulcsfontosságú függőben lévő javaslatok elfogadása céljából. Tekintettel arra, hogy a tagállamok számára nehézséget okoz, hogy a Tanácsban egyhangú megállapodásra jussanak a nagy horderejű adózási javaslatokról, a Bizottság rövidesen közleményt terjeszt elő, amelyben feltérképezi annak lehetőségét, hogy egyes adóügyekben áttérjenek a minősített többségi szavazásra. E kérdéseket tovább kell

[70] COM(2018) 239; COM(2018) 241.
[71] COM(2016) 179.
[72] COM(2018) 21.
[73] COM(2016) 685; COM(2016) 683.

mérlegelni a Nagyszebenben 2019. május 9-én tartandó, jövőbeni európai megbeszélések előtt.

3.8 Ösztönző intézkedések

A szabályok önmagukban véve nem elégségesek ahhoz, hogy működképessé tegyék az egységes piacot, továbbá az Unión belüli termékértékesítésre és szolgáltatásnyújtásra való képesség attól függ, hogy rendelkezésre állnak és elérhetők-e infrastruktúrák vagy hálózatok, például a közlekedési, energia és távközlési hálózatok. Az Unió beruházásokat hajtott végre ezeken a területeken és elősegítette az állami és magánberuházásokat. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, valamint az Európai Stratégiai Beruházási Alap és a Horizont 2020 program együttvéve várhatóan több mint 2000 közlekedési, energia- és távközlési projektet finanszíroz a 2014 és 2020 közötti időszakban, hogy támogatást nyújtson a nagy teljesítményű, fenntartható és összekapcsolt hálózatokhoz.

A Bizottság a 2021 és 2027 közötti időszakra nézve egyszerűbb, korszerűbb és rugalmasabb költségvetést javasolt, amely az egységes piac fejlődéséhez feltétlenül szükséges valamennyi említett területen hatékonyabb támogatást tesz lehetővé. Ez magában foglalja különösen a javasolt új Európai Hálózatfinanszírozási Eszközt, az uniós űrprogramot és a Digitális Európa programot, valamint a strukturális és beruházási alapokat. Ezek a programok előmozdítják az olyan kezdeményezéseket, mint a határokon átnyúló 5G folyosók kiépítése, amely az összekapcsolt és automatizált járművezetést, a műholdas megfigyelést és navigációt, a nagyteljesítményű számítástechnikát, a mesterséges intelligenciát és a kiberbiztonságot szolgálja. Ezzel párhuzamosan az új Horizont Európa program folytatja e technológiák jövőbeli kutatásának támogatását. Az egységes piac gyakorlati megvalósítása érdekében az Uniónak pénzügyi támogatást kell nyújtania a nemzeti közigazgatások számára. Ez különösen fontos a közigazgatási együttműködés, a jogérvényesítési tevékenységek, a polgárok és a vállalkozások információhoz való hozzáférése, és a kapacitásépítés tekintetében. A tevékenységük bővítése érdekében az egységes piacra belépni kívánó vállalkozásoknak is szükségük van támogatásra. Ezt a támogatást a jövőbeni programok – például az Egységes piac program, az InvestEU vagy az Adózási és vámügyi együttműködés – irányozzák elő. A 2021 és 2027 közötti időszakra szóló költségvetésre vonatkozó bizottsági javaslatokra vonatkozó mielőbbi megállapodás lehetővé teszi majd e támogatás kellő időben történő folyósítását.

A tagállami hatáskörbe tartozó oktatás, képzés és élethosszig tartó tanulás megkönnyíti azoknak a készségeknek az elsajátítását, amelyek elősegíthetik a munkaerő egységes piacon belüli mobilitását. A munkavállalók mobilitása pedig megkönnyítheti az új kompetenciák és készségek elsajátítását. Az Unió segítséget nyújthat a tagállamoknak a jobb eredmények eléréséhez, például az Új európai készségfejlesztési program, a digitális készségekkel és munkahelyekkel foglalkozó koalíció, az európai oktatási térség[74] és az Európai Kutatási Térség révén. A nyelv gyakran továbbra is gyakorlati akadályt jelent a munkavállalók mobilitása, a vállalkozások más tagállamban való letelepedése és a határokon átnyúló üzleti tevékenység folytatása előtt. A közbeszerzések esetében például a megkérdezett vállalkozások 23 % -a vélte úgy, hogy a nyelv „rendkívül fontos akadály” a határokon átnyúló ajánlattétel tekintetében. Az oktatás, az Erasmus hallgatói csereprogramok és bizonyos mértékig az automatikus fordítás is részét képezheti a megoldásnak. A fent említett egységes digitális ügyfélkapu biztosítja, hogy az információk legalább egy másik nyelven elérhetőnek legyenek

[74] Ezen uniós kiemelt kezdeményezés célja annak biztosítása, hogy a határok ne gátolják a tanulást, a felsőoktatási tanulmányok folytatását és a kutatást.

a polgárok és a vállalkozások számára. Emellett az olyan kétoldalú kezdeményezések, mint az európai fogyasztói központok, hatékonynak bizonyultak a nyelvi határokon átívelő bizalom kiépítésében.

Következtetés

25 év elteltével az egységes piac még mindig jelentős kiaknázatlan potenciállal rendelkezik. Ez Európa leghatékonyabb eszköze arra, hogy serkentse a gazdasági növekedést és az innovációt, vonzza a beruházásokat és előmozdítsa vállalatainak versenyképességét a globalizált piacokon. Előnyei a polgárok számára is egyértelműek. Az egységes piacnak köszönhetően az európaiak ott tanulhatnak, utazhatnak, lakhatnak és dolgozhatnak, ahol szeretnének. A polgárok profitálnak a nagyobb választékból és az alacsonyabb árakból, valamint a magas szintű környezetvédelmi, szociális és fogyasztóvédelmi normákból. Az alacsony növekedés és a fokozódó nemzetközi verseny körülményei között az egységes piaci menetrend továbbra is központi szerepet játszik majd abban, hogy az uniós gazdaság ellenállóbbá, innovatívabbá, termelékenyebbé, méltányosabbá és inkluzívabbá váljon.

Ahhoz, hogy új szintre emelje az egységes piacot, az Európai Uniónak tanúságot kell tennie vezető szerepéről és politikai bátorságáról. Komoly politikai elkötelezettségre lesz szükség ahhoz, hogy elmélyítsük az integrációt az egységes piac azon területein, amelyekben jelentős kiaknázatlan potenciál rejlik, többek között a szolgáltatások és az adózás terén, továbbá ahhoz, hogy előmozdítsuk a méltányosságot és az inkluzivitást. Az is ambiciózus menetrendet igényel, hogy folyamatosan és kellő időben alkalmazkodjunk az új kihívásokhoz, ami elmélyülő integrációt tesz szükségessé a belső piacon annak elkerülése érdekében, hogy ismét akadályok jelenjenek meg a hagyományos piacokon és új akadályok bukkanjanak fel a jövő szempontjából stratégiai jelentőségű ágazatokban – például a digitális gazdaságban, a mesterséges intelligencia terén vagy a körforgásos és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságban. Minden korábbinál nagyobb szükség van arra, hogy a szavak és a tettek összhangban legyenek egymással, és hogy a legmagasabb szinten folytatott nyílt vita eredményeként a vezetők ismét tanúságot tegyenek az egységes piac összes dimenziója iránti elkötelezettségükről.

Jelenleg, amikor a multilaterializmus kihívást jelent a világban, az egységes piac még fontosabb mint 25 évvel ezelőtt volt. Ez nem önmagáért való cél, hanem a polgárok jólétét és az Unió gazdaságának versenyképességét elősegítő eszköz, ami a stabil és reziliens egységes valuta nélkülözhetetlen alapját képezi, és alátámasztja az Unió tekintélyét és befolyását a világban. Ezért a Bizottság – a tagállamokkal szorosan együttműködve – fokozni fogja az egységes piac figyelemmel kísérését és elemzését, és folyamatosan tájékoztatja majd az Európai Tanácsot a fejleményekről. A Bizottság emellett:

– felkéri az Európai Tanácsot annak biztosítására, hogy a Tanács mielőbb működjön együtt az Európai Parlamenttel annak érdekében, hogy 2019. március végéig elfogadja az egységes piaci stratégia, a digitális egységes piac, valamint a tőkepiaci unió és a bankunió keretében előterjesztett, az I. mellékletben említett jogalkotási kezdeményezéseket, valamint az e közleményben említett egyéb kezdeményezéseket, beleértve a szociális vonatkozást, a fogyasztóvédelmet, az energiát és a közlekedést;

– felkéri az Európai Tanácsot annak biztosítására, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten a közigazgatási szervek a Bizottság segítségével fokozzák erőfeszítéseiket valamennyi egységes piaci jogszabály átültetésére, alkalmazására és végrehajtására, elkerülve ugyanakkor a túlszabályozást;

– felkéri az Európai Tanácsot, hogy – különösen az európai parlamenti választások keretében – újítsa meg a polgárokkal és a vállalkozásokkal folytatott párbeszédet az egységes piacot övező lankadatlan politikai és lakossági támogatás előmozdítása érdekében;

– felkéri az Európai Tanácsot, hogy e közlemény alapján vezetői szinten részletesen vitassa meg az egységes piac valamennyi dimenzióját a fellépésekre vonatkozó közös prioritások és a megfelelő mechanizmusok azonosítása érdekében, hogy az egységes piac iránti, olyannyira szükséges új elkötelezettség minden kormányzati szinten gyakorlati végrehajtással párosuljon.